

Rapportage van het verkeerskundig onderzoek in de Zandstraat in Beneden Leeuwen.

Door: Jeroen Kuijpers, verkeerskundig onderzoeker en adviseur.

Maart 2016.

In opdracht van de SP West Maas en Waal.

Beschrijving situatie

De zandstraat is onderdeel van de oude verbindingsweg van Nijmegen naar Wamel die dwars door Beneden-Leeuwen voert. De weg heeft al jaren geen verbindingfunctie meer voor interlokaal verkeer. Dit verkeer maakt gebruik van de van Heemstraweg die ten zuiden van het dorp ligt. Binnen Beneden-Leeuwen heeft de Zandstraat samen met het Zijveld, de Rozenstraat en de Beatrixstraat een ontsluitende functie. Tevens is de Zandstraat het centrumgebied van het dorp Beneden-Leeuwen met bijbehorend bedieningsverkeer van de winkels en andere ondernemingen.

De inrichting van de Zandstraat is niet conform duurzaam veilig, hoewel het onderdeel is van een verblijfsgebied (30 km/u). De kruisingen zijn niet met plateaudrempels vormgegeven en de voorrangssituatie is soms met voorrangsborden, soms met onjuist gerealiseerde uitritconstructies en soms ongeregeld. De parkeervakken liggen op een hoger niveau soms gelijk aan het trottoir en soms op een tussenniveau. Vooral deze niveauverschillen zijn voor voetgangers met rollators, rolstoelers en scootmobielen niet duidelijk (welke functie heeft een bepaald niveau) ensoms niet goed te overbruggen. Het ontbreekt in de straat aan goede oversteekmogelijkheden. Alleen bij de Sportlaan is de ruimte om over te steken, zonder een parkeervak te moeten kruisen. De intensiteit van het (gemotoriseerd) verkeer zorgt met name op zaterdagen tot hoge wachttijden voor overstekend langzaam verkeer.

De breedte van het trottoir is tussen het zijveld en de Julianalaan aan de zuidkant te krap om met de rolstoel te verplaatsen. De aanwezigheid van winkels zorgt dat de passage langs de noordkant ook niet ideaal is.

De parkeervakken zijn smal, waardoor de spiegels van auto's uitsteken over de rijbaan. De onduidelijke vormgeving van de parkeervakken nodigt uit tot minder goed parkeren, waardoor auto's nog wel eens schuin geparkeerd staan en gedeeltelijk over de rijbaan. De rijbaan is tussen het zijveld en Julianalaan niet breed genoeg om twee vrachtwagens te laten passeren. In theorie is de weg breed genoeg, maar in de praktijk niet. Het gemotoriseerd verkeer loopt om diverse redenen voor korte tijd vast (laden-lossen, parkeerbewegingen, fietsers uit twee richtingen).

Voor fietsers zijn er geen aparte voorzieningen op de rijbaan. Het gebied is een 30 km/u zone, dus dit is geen vereiste.

De intensiteit en het diffuse patroon van de verplaatsing leidt tot een verkeerssituatie met een hoge subjectieve onveiligheid met bijbehorende irritaties.

Mogelijke maatregelen

Voor de uitstraling en de beleving van de Zandstraat als prettig winkelgebied is het aan te raden om de weg duidelijker in te richten. Het vereenvoudigen van de verkeerssituatie is niet alleen een kwestie van inrichting maar ook van keuzes van de gewenste verkeersstromen.

Het centrumgebied heeft een beperkte regionale functie. De intensiteit van langzaam verkeer is niet dusdanig hoog dat auto's uit het straatbeeld dienen te verdwijnen om het centrumgebied aantrekkelijker te maken. Deze maatregel zal eerder het omgekeerde bewerkstelligen.

Het gebrek aan ruimte voor een goede verkeersafwikkeling van alle verkeerssoorten kan eenvoudig opgelost worden door éénrichtingsverkeer voor gemotoriseerd verkeer in te stellen. Een dergelijke maatregel zorgt voor een rustiger straatbeeld en komt ook de oversteekbaarheid ten goede. Eénrichtingsverkeer voor langzaam verkeer werkt alleen als er goed alternatief is met een minimale omrijfactor. De omrijfactor voor langzaam verkeer is echter te hoog en daarom geen optie.

Nadelen van éénrichtingsverkeer zijn het verplaatsen van verkeer naar andere straten, verhoging van de snelheid van het gemotoriseerd verkeer en afname van de bereikbaarheid.

In Beneden-Leeuwen is er een ruit dat het verkeer goed kan hebben. Deze ruit bestaat uit de route Zijveld-Rozenstraat-Beatrixstraat of Zijveld- van Heemstraweg- Beatrixstraat. Verplaatsing van het verkeer in zuidelijke richting hoeft niet tot problemen te leiden. In noordelijke richting kan de Waalbandijk het verkeer eveneens goed hebben. Mogelijk sluipverkeer door de Wielstraat en andere noordelijk gelegen straten dient gemonitord te worden.

Aangepaste verkeerssituatie

Een verhoging van de snelheid door het instellen van éénrichtingsverkeer is een mogelijk bij-effect. Dit hangt samen met de intensiteit en inrichting. Een fiets(suggestie)strook kan de rijbaan visueel vernauwen, waardoor snelheidsverhoging niet hoeft op te treden. In een 30 km/u gebied dienen hoge snelheden voorkomen te worden met fysieke snelheidsremmende maatregelen. Deze maatregelen kunnen goed gecombineerd worden met oversteekplaatsen. Een drempel is voor langzaam verkeer juist een ideale oversteekplaats zonder niveauverschillen.

De bereikbaarheid neemt in hele lichte mate af. Het moet voor het gemotoriseerd verkeer duidelijk zijn dat er een goede alternatieve route is. Extra bewegwijzering is noodzakelijk.

Indien twijfels over nut en noodzaak over een maatregel aanwezig zijn, is een proefperiode het beste middel. Met tijdelijke verkeersmaatregelen (afzettingen, vernauwingen en bebording) kan gekeken worden of een aangepaste situatie in een betere verkeerssituatie resulteert. Een proefperiode dient lang genoeg te zijn zodat gewenning optreedt, minimaal een maand en bij voorkeur drie maanden. De situatie dient ook in het drukste seizoen te zijn om een goed effect te kunnen meten.

Niet de gehele Zandstraat tussen het Zijveld en de Beatrixstraat dient in de proef meegenomen te worden. Voor een goede proef is het voldoende om op het deel tussen Zijveld en Sportlaan (tijdelijk) éénrichtingsverkeer in te stellen. De keuze van de richting dient vooral in overleg met de ondernemers en andere belanghebbenden bepaald te worden (bijvoorbeeld hulpdiensten).

Aan het eind van de periode dient vooral gekeken te worden of de eerder genoemde klachten, zoals schade aan voertuigen, verminderd zijn en de beleving van de verkeersveiligheid en oversteekbaarheid verbeterd is.